

Maria Dąbrowska, Mirosława Gajewska, Jerzy Kruppe

Frombork, woj. elbląskie. Stanowisko 4. Kaplica św. Anny i szpital św. Ducha

---

Informator Archeologiczny : badania 13, 212-213

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział Gdańsk

Badania prowadził mgr Włodzimierz Piechocki.
Finansował WKZ w Elblągu. Pierwszy sezon
badań. Teren zamku Krzyżackiego.

Badania skoncentrowano na terenie określonym według źródeł historycznych, jako miejsce, na którym znajdował się zamek Mistrza Krajo-
wego, w późniejszym zaś czasie Wielkiego Szpitalnika Zakonu Krzyżac-
kiego.

Celem badań jest zbadanie rozplanowania zamku.

Założono dwa wykopy, pierwszy w północno-wschodnim narożniku
obecnego Muzeum Elbląskiego, drugi na zachód od narożnika /północno-
zachodniego/ Muzeum. W pierwszym z wykopów odsłonięto stopę funda-
mentową, prawdopodobnie wewnętrznego muru obronnego, zbudowanego
w odsłoniętych partiach z dużych głazów spojonych zaprawą wapienną.
W drugim z wykopów, założonym w miejscu gdzie według planów miej-
skich /z wieku XVII-XIX/ znajdowała się baszta narożna, nie uzyskano
potwierdzenia tego faktu. W obu wykopach nie dotarto do calca ze wzglę-
dów technicznych.

Uzyskany materiał ruchomy to ceramika XV-XIX w., w tym sto-
sunkowo duży wybór kafli płytowych i garnkowych, wytwory ze szkła,
niewielką ilość przedmiotów metalowych, w tym cztery monety /XVI-
XVII w./ oraz szczątki zoologiczne.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Pracowni Archeo-
logiczno-Konserwatorskiej P.P. PKZ O/Gdańsk.

Badania będą kontynuowane.

FROMBORK
woj. elbląskie
Stanowisko 4

Kaplica św. Anny i szpital św. Ducha

Wojewódzki Konserwator
Zabytków
w Elblągu

Badania prowadzili: mgr Maria Dąbrowska,
mgr Mirosława Gajewska i doc. dr Jerzy
Kruppe /autor sprawozdania/. Finansował WKZ
w Elblągu. Piąty sezon badań. Szpital i kaplica
z XV-XX w.

Badania nadal koncentrowały się we wnętrzu obiektu. Objęto nimi
część dawnych cel północnych oraz północnozachodnie pomieszczenie
narożne, w którym wg tradycji znajdować się miała kuchnia szpitalna.
Rozpoczęto również poszukiwania w południowym ciągu cel szpitalnych
zakładając wykop we wnętrzu narożnej celi południowowschodniej.

Prace w celach północnych potwierdziły ubiegłoroczne ustalenia
co do istnienia dwóch poziomów posadzek ceglanych o odmiennym ukła-

dzie oraz o silnym spadku warstw kulturowych w kierunku północnym. Przyjąć więc należy, iż północna ściana korpusu szpitala na całej długości posadowiona została nie na calcu, lecz na warstwach zasypiskowych niwelujących w tym rejonie pierwotne, być może naturalne zagłębienia terenu.

Badania w północnozachodnim pomieszczeniu narożnym ujawniły istnienie poprzecznej ściany ceglanej ze śladem otworu drzwiowego oraz zachowanym progiem drewnianym. Nie pochodziła ona z pierwotnego założenia obiektu, lecz wtórnie dzieliła omawiane pomieszczenie na dwie nierówne części. W obu natrafiono na resztki urządzeń ogniowych bądź to w postaci glinianych i ceglanych fundamentów pieców ogrzewczych, bądź też ceglanych wykładzin palenisk kuchennych. W jednym z omawianych pomieszczeń odsłonięto także schody ceglane prowadzące do piwnicy wyeksplorowanej w sezonach poprzednich.

W jedynej dostępnej dla badań celi południowowschodniej /narożnej/ natrafiono na fundament poprzecznej ściany działowej oraz na ceglana podmurówkę przypuszczalnie ołtarza. Wzniesiono go przy wschodniej ścianie korpusu szpitalnego po zamurowaniu wcześniejszego otworu drzwiowego. Prowadził on z cel szpitalnych do prezbiterium kościoła, a dawniejszej kaplicy św. Anny.

W toku badań wydobyto z warstw kulturowych dość liczne znaleziska ruchome, przeważnie ułamki naczyń ceramicznych, pochodzące z okresu od XV po XX w.

Badania winny być kontynuowane, gdyż nadal pozostał nierozpoznany południowy ciąg cel szpitalnych.

GŁOGÓW - Stare Miasto
woj. legnickie

Towarzystwo Miłośników
Głogowa
w Głogowie

Badania prowadzi mgr Mieczysław Kaczkowski.
Finansowały ZG "Sieroszowice". Pierwszy sezon badań. Klasztor Klarysek /XIV-XX w./ osadnictwo wczesnośredniowieczne; materiały antropologiczne /XVII-XVIII w./

Klasztor ufundował Henryk III - książę głogowski, w latach 1307-1309. W XVI wieku został przebudowany. W czasie ostatniej wojny zniszczony. W końcu lat pięćdziesiątych całkowicie rozebrany. Odkryto pierzeję zachodnią i południową klasztoru oraz kościół przyklasztorny pw. św. Krzyża. Stwierdzono, że klasztor założono na terenach wcześniej zajętych przez osadnictwo wczesnośredniowieczne. Oprócz inwentaryzacji relikwii architektonicznych, w trakcie badań uzyskano także materiały antropologiczne z XVII i XVIII wieku /we wnętrzu kościoła/ oraz starsze materiały archeologiczne.

Cały materiał przekazany został do Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa Metali Kolorowych w Głogowie.

Przewiduje się kontynuację badań.